

Bankfokus

Rikard Josefson, vd för
Länsförsäkringar Bank:

”Digitalisering är
ingen revolution”

FI får mandat
att införa
skuldkvotstak

Avliva myten
om bankernas
”övervinster”

Regeringen tvingades till sist dra tillbaka förslaget om en extra löneskatt på finansiella tjänster. Det var inte förvånande. Förslaget vara illa genomtänkt. Skatten hade slagit hårt mot jobben inom finanssektorn samt mot förutsättningarna för en personlig och lokal service i bankverksamheten.

■ Förslaget omfattade dessutom 318 000 företag som hade tvingats till en kostsam administration tillsammans med Skatteverket. Slutligen och som kronan på verket bedömdes skatten vara olaglig i förhållande till EU:s statsstödsregler.

Regeringen har nu gjort ett hastigt omtag och föreslår istället att avgiften till resolutionsreserven höjs kraftigt, till 13 miljarder kronor per år, och dessutom att avgiften görs permanent och fortsätter tas ut oavsett hur stor resolutionsreserven blir.

Regeringens förslag om en kraftigt höjd och permanent resolutionsavgift bör ses som en förtäckt skatt. Sakliga skäl för en höjning, kopplade till finansiell stabilitet, saknas helt i regeringens argumentation. Sverige har redan i utgångsläget en avsevärt högre resolutionsavgift än andra EU-länder. Inom Bankunionen är målsättningen att nå en reserv om 1 procent av garanterade insättningar till 2024, medan Sverige ska nå 3 procent, vilket enligt nuvarande princip beräknas ske redan 2021. Hade Sverige använt samma finansieringsprincip som Bankunionen hade de svenska bankerna redan betalat färdigt till resolutionsreserven. Med den nu föreslagna svenska principen får de istället betala 10 miljarder kronor 2018 och därefter 13 miljarder per år under överskådlig tid. Det är en anmärkningsvärt stor skillnad, som behöver motiveras grundligt och övertygande, vilket alltså inte görs.

En egenhet i det svenska systemet är att resolutionsavgiften inte fonderas. Istället sätts avgiften in på ett konto i Riksgäldskontoret och kan därmed användas av staten för att finansiera ökade utgifter. Med tiden handlar det om stora summor. Tio års avgifter kommer motsvara så mycket som ungefär 10 procent av statsskulden. Bankföreningen anser att resolutionsavgiften måste fonderas. Då kommer pengarna finnas där om de skulle behövas. Det är också den lösning man valt inom Bankunionen. Det är tydligt att den nuvarande konstruktionen ger regeringen incitament till att föreslå återkommande avgiftshöjningar bara för att finansiera nya budgetutgifter. Det är oacceptabelt och strider mot tankarna och syftet med resolutionsavgiften.

Realiseras förslaget kommer också konkurrensen att snedvridas kraftigt, både på den svenska marknaden och på de marknader utomlands där svenska banker är verksamma via filialer. I sin förlängning är det mycket allvarligt. Om Nordea skulle välja att flytta sitt huvudkontor skulle konkurrenssituationen på den svenska marknaden bli djupt problematisk. En av fyra systemviktiga banker skulle då stå utanför svensk tillsyn och bedriva sin verksamhet med väsentligt lägre kapitalkrav, lägre MREL-krav samt betala påtagligt lägre och på sikt obefintliga avgifter till resolutionsreserven och insättningsgarantin.

Precis som med finansskatten verkar regeringens förslag om en höjd och permanent resolutionsavgift alltså inte vara genomtänkt. Även grundläggande konsekvensanalys lyser med sin frånvaro. Det är svårt att värja sig för intrycket att förslaget är mycket hastigt påkommet. Regeringen blundar för att förslaget kommer att snedvrída konkurrensen kraftigt och överväger heller inte om konstruktionen är konsistent mot EU-rätten, det vill säga i första hand riskera att bryta mot Krishanteringsdirektivet och EU:s statsstödsregler. Likaså verkar regeringen inte att förstå att en höjd och permanent resolutionsavgift riskerar att underminera de svenska myndigheternas förutsättningar att värna den finansiella stabiliteten.

Men än finns tid för eftertanke. Förslaget är ute på remiss till den 10 april och Bankföreningen har för avsikt att belysa förslagets konsekvenser grundligt. Vi uppmanar fler att göra detsamma.

Hans Lindberg
vd, Svenska Bankföreningen

Bankfokus ges ut av
Svenska Bankföreningen.

Det publiceras på www.swedishbankers.se
i pdf-format och skickas även med
e-post till prenumeranter.

Svenska Bankföreningen,
Box 7603, 103 94 Stockholm
08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Ansvarig utgivare:
Lena Barkman 08-453 44 48

Redaktion:
Bodil Bjerre Sekund 08-453 44 09

Form/produktion: Luxlucid
Omslagsfoto: Håkan Flank

Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

Skuldkvotstak är en av de åtgärder som Finansinspektionen kan komma att vidta när myndigheten får utökat mandat.

Foto: iStock.com/la40757

Finansinspektionen föreslås få nya verktyg för makrotillsyn

I februari kom regeringens förslag till utökat mandat för Finansinspektionen. Håller den föreslagna tidplanen kan Finansinspektionen börja vidta åtgärder, som att införa skuldkvotstak, i början av nästa år.

■ Finansinspektionen, FI, fick i januari 2014 ett utvidgat ansvar för att vidta makrotillsynsåtgärder. Ganska snabbt ifrågasattes, inte minst av FI själv, om den hade tillräckliga mandat för att hantera det utvidgade ansvaret. Finansdepartementet föreslår nu att FI ska få förstärkt lagstöd att kunna vidta åtgärder för att, som det benämns, motverka finansiella obalanser på kreditmarknaden.

Det sker genom att i lag införa ett krav på kreditinstituten att inte bidra till finansiella obalanser på kreditmarknaden och ge FI verktyg för makrotillsyn i syfte att motverka sådana obalanser.

Ytterliga verktyg för makrotillsyn

Regeringens förslag innebär att FI ska få nya verktyg för att kunna begränsa kreditgivningen till hushåll och företag. De nya verktygen ska utgöra komplement till nuvarande verktyg i kapitaltäckningsregelverket och lagen om bank- och finansieringsrörelse. Det gäller till exempel begränsningar av:

- hur stora lån som kredittagare kan beviljas i förhållande till intjäningsförmåga och inkomst (bland annat skuldkvotstak)

- hur stora lån en kredittagare kan beviljas i förhållande till värdet på säkerheten för lånet (bolånetak)
- hur lånens räntebindningstid fördelas
- hur stora lån som kan beviljas i utländsk valuta
- hur stora skuldbetalningar som en kredittagare kan anses klara av i förhållande till sin inkomst eller intjäningsförmåga

Åtgärderna kan gälla för individuella lån eller kreditgivarnas samlade utlåning under en viss tidsperiod. De ska gälla nya krediter, och ska alltså inte påverka redan ingångna avtal. Eventuella undantag ska motiveras och får inte motverka syftet med förslaget.

Amorteringskravet

Amorteringskravet finns idag i lagen om bank- och finansieringsrörelse och trädde i kraft 1 juni 2016. Regeringen föreslår nu att amorteringskravet också införs i bolånelagen, vid sidan av kravet på att inte bidra till finansiella obalanser. Det innebär att kravet också ska tillämpas av sådana kreditgivare som driver verksamhet enligt bolånelagen.

Erkännande av utländska krav

FI kan idag erkänna utländska verktyg för makrotillsyn som aktualiseras inom ramen för kapitaltäckningsregelverket, till exempel den kontracykliska kapitalbufferten. Regeringen föreslår nu att även krav som motsvarar amorteringskravet eller kravet på att inte bidra till finansiella obalanser i ett annat EES-land får erkännas i Sverige. Det innebär att svenska företag som driver verksamhet i utlandet förutsätts iakttä utländska krav på till exempel amorteringskrav, bolånetak och skuldkvotstak. Finansinspektionen ska få ingripa om det svenska företaget inte uppfyller dessa krav.

Fortsatt process

Remisstiden att lämna synpunkter på förslaget går ut den 18 april. En proposition kan lämnas till riksdagen sent i vår eller tidig höst. Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 februari 2018. Det är således först i början av 2018 som Finansinspektionen kan börja vidta någon av de åtgärder som blir möjliga genom lagändringen.

Bild: iStock.com/Tolp_Yimgirim

Omfattande kritik mot förslaget till extra löneskatt på finanssektorn fick regeringen att backa, och i stället föreslå att avgiften till resolutionsreserven höjs.

■ Våren 2015 fick en statlig utredare i uppdrag att ta fram ett förslag till en skatt som skulle kompensera för att finansiella tjänster är undantagna från moms. Förslaget som lades fram i november 2016 möttes av omfattande kritik, inte enbart från banker och andra finansiella företag utan även från myndigheter som Skatteverket och Riksgälden, från fackförbund och från de ledande företagarorganisationerna.

Kritiken fick i februari regeringen att backa från förslaget. I stället lade den fram ett förslag om att höja avgiften till resolutionsreserven. Hur hänger det ihop?

– Det hänger inte ihop alls. Resolutionsreservens syfte är att värna den finansiella stabiliteten genom att pengarna som satts av ska kunna användas för att rekonstruera banker i kris. Som förslaget nu presenteras kan den kraftiga ökningen av resolutionsavgiften snarast betraktas som en förtäckt skatt, säger Bankföringens chefsekonom Johan Hansing.

Hur mycket skulle avgiftshöjningen kosta bankerna?

– Enligt regeringens beräkningar kan bankernas sammanlagda resolutions-

avgifter efter höjningen komma att uppgå till 13 miljarder kronor per år från och med 2019. Avgiften kommer fortsätta tas ut oavsett hur stor reserven är. Det motsvarar 1 300 kronor årligen per svensk, säger Johan Hansing.

– Kostnadsökningen kommer dessutom att slå olika för bankerna, beroende på hur de är organiserade. För banker som har sin utlandsverksamhet i filialer blir kostnaden högre än för dem som har utlandsverksamheten i dotterbolag.

Hur påverkas den finansiella stabiliteten?

– Vi anser att Sverige redan har gått väldigt långt i syfte att stärka den finansiella stabiliteten. Svenska banker har Europas hårdaste kapitalkrav och ser också ut att få striktare krav än andra på nedskrivningsbara skulder, MREL. Dessutom har Sverige redan innan den nu aviserade höjningen den största resolutionsreserven i EU, och den högsta avgiften. Regeringen och de ansvariga myndigheterna måste på ett mycket bättre sätt synkronisera olika stabilitetsskapande åtgärder. Det är bra med hög beredskap, men det är inte rimligt att svenska krav i alla avseenden ska ligga långt över vad som gäller i

Johan Hansing,
chefsekonom på
Bankföringen

andra länder, speciellt inte med tanke på att svenska banker är bland de mest stabila och motståndskraftiga i Europa.

Vad händer härnäst?

– För att förslaget om höjd resolutionsavgift ska bli verklighet måste riksdagen ställa sig bakom en ändring av resolutionslagen. Vi hoppas att det blir en grundlig debatt kring vilka krav som är rimliga och att riksdagsmajoriteten inte accepterar den förtäckta skatt som det i realiteten är frågan om, avslutar Johan Hansing.

Birgitte Bonnesen, ny ordförande i Bankföreningen

Birgitte Bonnesen, vd och koncernchef i Swedbank, har valts till ny ordförande i Bankföreningens styrelse. Hon efterträder Annika Falkengren, vd och koncernchef i SEB. Samtidigt har Anders Bouvin, vd och koncernchef i Handelsbanken valts till vice ordförande.

– Det är ett viktigt uppdrag att ta över ordföranderollen i Bankföreningen efter Annika Falkengren som betytt mycket

för utvecklingen av vår bransch. Vi lever i en föränderlig tid där bankerna spelar en viktig roll i att säkerställa en god tillväxt till förmån för både hushåll och företag. I det avseendet kommer frågor om öppenhet, teknikutveckling, konsumentskydd och förtroende fortsatt att vara centrala för vår branschs utveckling, säger Birgitte Bonnesen.

Birgitte Bonnesen,
ny ordförande i
Bankföreningen

BANKFÖRENINGENS STYRELSE HAR NU FÖLJANDE SAMMANSÄTTNING:

Ordförande: Birgitte Bonnesen, Swedbank

Vice ordförande: Anders Bouvin, Handelsbanken

Casper von Koskull, Nordea

Johan Torgeby, SEB

Ann Krumlinde, Danske Bank

Rikard Josefson, Länsförsäkringar Bank

Jan Olsson, Deutsche Bank

Hans Lindberg, Svenska Bankföreningen

Ökad trygghet för konsumenterna

Den 23 februari presenterade den europeiska bankmyndigheten Eba sitt slutliga förslag till regelteknisk standard för betaltjänster inom ramen för EU:s betaltjänstdirektiv, PSD2. Den nya regleringen kommer att bidra till bättre konkurrens på marknaden och underlätta för nya tjänster på ett tryggt och säkert sätt för konsumenterna.

■ Syftet med den nya EU-regleringen är att göra betaltjänster enkla och lättillgängliga i hela EU, och samtidigt ge ett fullgott dataskydd för konsumenterna. Den nya standarden möjliggör kombinationen av innovativa digitala lösningar och ett bra konsumentskydd, som innebär att kundens konto- och transaktionsinformation skyddas och betalningar utförs på ett säkert sätt.

Regleringen innebär två konkreta skillnader. Dels får konsumenten tydlig information om vilket eller vilka företag som initierar och genomför betalningen på konsumentens uppdrag. Dels kan konsumenten använda en annan aktör än sin bank – en tredje part – för vissa tjänster, utan att

konsumenten därmed automatiskt ger företaget tillgång till all information om hela sin finansiella situation.

– Dagens konsumenter kräver lättillgängliga och säkra digitala lösningar för sin dagliga ekonomi och betalningar. För att möta kundernas behov har de svenska bankerna och nya aktörer inom fintech utvecklat nya produkter och tjänster som har förändrat betalningsmarknaden i grunden under senare år. Men den snabba utvecklingen har lett till att det saknas lagstiftning på området för digitala betalningar när tredjepartsaktörer är inblandade i betalningskedjan. Det är otillfredsställande, inte minst ur ett konsumentperspektiv,

säger Leif Trogen, chef för avdelningen finansiell infrastruktur på Bankföreningen.

– Vi välkomnar att regleringarna nu anpassas till dagens situation. Det är viktigt att det finns en trygg och ordnad form för nya typer av innovativa lösningar. Det gagnar bankerna, fintechföretagen och inte minst konsumenterna. Att konkurrensen mellan nya och befintliga aktörer nu kommer att ske på samma villkor är också positivt, och bidrar till mer effektiva, attraktiva och säkra tjänster för konsumenterna, säger Leif Trogen.

Nästa steg i processen är att EU-kommissionen ska anta förslaget, för att sedan skicka det till ministerrådet och Europaparlamentet.

Regeringen förtydligar förslag till ny penningtvättslag

Regeringen har hörsammat en del av Bankföreningens kritik och gör i sitt förslag förtydliganden och ändringar jämfört med utredningens tidigare förslag. Bland annat klargörs nu att penningtvättslagen ska ha företräde framför rätten att öppna konto.

■ Den 23 februari kom regeringens förslag till ny penningtvättslag och ny lag om registrering av verkliga huvudmän, i form av en lagrådsremiss. Genom de nya lagarna implementeras EU:s fjärde penningtvättsdirektiv i Sverige. Ikraftträdandet föreslås bli den 26 juni i år.

– I förhållande till förslagen i penningtvättsutredningen förra året har flera förtydliganden gjorts. Regeringen har hörsammat en hel del av den kritik som Bankföreningen framförde mot utredningens förslag, konstaterar Åsa Arffman, Bankföreningens penningtvättsexpert.

– En viktig nyhet är att det tydligare framgår att en riskbaserad bedömning ska ligga till grund för de åtgärder som verksamhetsutövaren, banken, vidtar.

Förslaget öppnar för att kontrollen av en kunds identitet ska kunna anpassas till risken. Det vill säga kontrollernas omfattning och noggrannhet får avgöras av förhållandena i det enskilda fallet.

En nyhet är att om en verklig huvudman inte kan identifieras ska en "alternativ" verklig huvudman utses. I det förslag som penningtvättsutredningen presenterade skulle verksamhetsutövaren bland annat betrakta de personer som ingår i kundens styrelse som verklig huvudman. Bankföreningen ansåg att det i dessa situationer bör räcka med att utse styrelsens ordförande eller den verkställande direktören till verklig huvudman, vilket regeringen har tagit fasta på i lagrådsremissen. Någon övergångsbestämmelse föreslås dock inte.

VERKLIG HUVUDMAN

Med verklig huvudman avses bland annat en fysisk person som, ensam eller tillsammans med någon annan, ytterst äger eller kontrollerar en juridisk person, till exempel ett aktiebolag. Verklig huvudman kan också vara en fysisk person till vars förmån någon handlar.

– Bankföreningen har framfört till Lagrådet att det är orimligt att begära att samtliga verksamhetsutövare till den 26 juni 2017 ska hinna genomlysa samtliga kunder för att kunna fastställa i vilka fall en verklig huvudman ska anges. Vi föreslår därför att det införs en möjlighet att hantera kravet utifrån bankens riskbedömning, säger Åsa Arffman.

Ett annat problem som Bankföreningen lyfte i sitt

remissvar är krockarna mellan å ena sidan penningtvättslagens krav på att en affärsförbindelse ska avbrytas om inte kundkännedom uppnås, och å andra sidan den skyldighet som banken har att tillhandahålla ett konto enligt den så kallade kontraheringsplikten och de nya kraven i lagen om betaltjänster som föreslås träda i kraft den 1 juni 2017. I lagrådsremissen klargörs att kraven i den nya penningtvättslagen ska ha företräde framför kundens rätt till konto.

Svårt för bankpersonalen

– Klargörandet är mycket positivt. Rådande osäkerhet har ibland försatt de enskilda banktjänstemännen i en besvärlig situation, där det har varit svårt att veta vilka regler som ska ges företräde, säger Åsa Arffman.

Förtydliganden har även gjorts angående personer i politiskt utsatt ställning, PEP. När en PEP upphört att inneha en sådan ställning ska enligt dagens bestämmelser skärpta kundkänningskrav tillämpas i minst 18 månader och till dess personen

med hänsyn till PEP-ställningen inte längre anses medföra en risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

I remissyttrandet påpekade Bankföreningen att det är svårt att avgöra när risken inte längre kan bedömas som hög avseende en PEP och att det därför bör införas en karenstid. I lagrådsremissen föreslås nu en tydlig karenstid nämligen att de särskilda åtgärderna ska vidtas i 18 månader efter att en PEP upphört att utöva den viktiga offentliga funktionen. Därefter ska verksamhetsutövaren göra en sedvanlig bedömning av risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen. Endast om risken då bedöms som hög ska de särskilda åtgärderna fortsatt vidtas.

Angående hur klientmedelskonton ska hanteras av bankerna, noterade Bankföreningen i sitt remissyttrande över utredningens förslag att det finns ett stort behov av klarlägganden. Lagen kräver att vissa aktörer, exempelvis advokater, måste sätta in sina klienters medel på sådana konton.

Inte varje gång

– Regeringen föreslår nu att banken i vissa fall kan vidta förenklade åtgärder för kundkännedom. Till exempel måste banken i dessa fall inte vid varje tidpunkt kontrollera identiteten på den person för vars räkning medel förvaltas på kontot, säger Åsa Arffman.

En förutsättning är dock att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg och att verk-

samhetsutövaren på begäran kan få del av uppgifter om identiteten på berörda personer.

Penningtvättsregelverket ställer långgående krav på att kunden ska svara på frågor om både sina personliga och sina ekonomiska förhållanden.

– Enligt regeringens förslag bör tillsynsmyndigheterna verka för att öka kunskapen om regelverket och de speciella krav som lagen ställer på verksamhetsutövarna. Det är bra. Tidigare har i stort sett allt ansvar om att informera kunderna om vad penningtvättslagen innebär lagts på bankerna och andra verksamhetsutövare, säger Åsa Arffman.

Regeringen föreslår även att en ny lag om register över verkliga huvudmän införs. Lagen ska tillämpas på svenska och utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige, med vissa undantag. Den juridiska personen är skyldig att anmäla uppgift om verklig huvudman till Bolagsverket som blir registreringsmyndighet. Banken ska dock kunna begära att få ut information om verklig huvudman direkt från den juridiska personen.

Sanktionsregler ändras

I samband med de nya lagarna om penningtvätt och registrering av verkliga huvudmän föreslås även vissa ändringar i lagen om bank- och finansieringsrörelse avseende sanktioner kopplade till den nya penningtvättslagen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2017.

Åsa Arffman,
Bankföreningens
penningtvättsexpert

”Mixen av aktörer är en styrka i ett branschperspektiv; att det finns stora och små, börsägda och kundägda, fullsortimentsbanker och nischbanker”

Foto: Håkan Flank

Rikard Josefson, vd för Länsförsäkringar Bank och representant för små och medelstora banker i Bankföreningens styrelse

”Vi måste tala om vad vi gör för nytta”

Det finns stora utmaningar med att vara en liten bank idag, inte minst på grund av kostnaden att implementera alla nya regleringar. ”Självklart är det en konsoliderande faktor för branschen”, säger Rikard Josefson, vd för Länsförsäkringar Bank och representant för små och medelstora banker i Bankföreningens styrelse. Den negativa mediabilden drabbas dock alla oavsett storlek av, samtidigt som digitaliseringen är en stor möjlighet.

Gruppen små och medelstora banker som du representerar är ganska heterogen; det är fullsortimentsbanker och nischbanker, börsnoterade såväl som privatägda och kundägda. Finns det ändå några gemensamma utmaningar?

– Utmaningen är densamma oavsett om du är en liten eller stor bank: det handlar om den regulativa världen. Sedan är det klart att många mindre banker inte har samma resurser som stora banker avseende regeltolkning och implementering. Regelimplementering driver mycket it-investeringar; det är väldigt kostsamma projekt många gånger. Det behövs en viss storlek för att kunna implementera alla regler.

Tror du vi går mot större banker med tanke på det?

– Självklart är det en konsoliderande faktor. Det startas ju inte så många nya banker. Om det kommer nya banker så är det mer nischade aktörer som går in på ett område, enproduktbanker. Det finns stora utmaningar med att vara en liten bank idag, om du ska driva en bred verksamhet.

Hur tror du annars alla nya regler påverkar framtidens bankverksamhet?

– En hel del regelverk gör produkterna mer kostsamma, och man kan oro sig för om konkurrensen blir sämre. En risk med de högre kapitalkraven, som jag inte tycker diskuteras, är: finns det verkligen incitament för banker att växa? Eller är incitamenten att bygga kapital och konsolidera verksamheten starkare? Många aktörer måste vilja växa för att skapa konkurrens.

Osäkerheten kring Baselreglerna är också en utmaning. Baselkommittén håller på med stora förändringar av de nuvarande reglerna, som får omfattande konsekvenser för inte minst de svenska bankerna. Hur reglerna kommer att se ut och när de träder ikraft är fortfarande inte klart.

– När det nu har uppstått oklarheter om USA:s position i Baselförhandlingarna, i och med Donald Trumps tillträde, så skapar det ännu mer osäkerhet. USA är en dominerande nation. Kommer de helt plötsligt gå mot en avreglerad finans-

marknad? Vad innebär det för Europa? Det är nästan tio år sedan Lehmankraschen; i nästan tio år har vi levt i den här miljön med ständigt nya regelverk. Det är ganska lång tid.

Hur ser du på förtroendet för bankerna?

– Vi i branschen får ta på oss att vi har varit dåliga på att tala om vad vi gör för nytta. Vi har låtit en mediedebatt måla upp en bild av oss banker som har varit dels faktamässigt felaktig, dels populistisk. Politikernas retorik i debatten om en bankskatt är att bankerna gör övervinster. Hur kan den 'sanningen' om vår överlönsamhet förbli odebatterad? Bankerna har en lönsamhet på 10–12 procent, många andra branscher har betydligt mer. I livsmedels- och telekombranschen kan den vara över 20 procent, eller i extremfall över 50 procent.

Enligt Rikard Josefson låter många sig förvillas av att banker har stora vinster i kronor, och glömmer bort hur stor omsättningen är – den svenska lånemarknaden är exempelvis drygt 3 500 miljarder kronor – samtidigt som bankverksamhet kräver mycket kapital.

Om man bortser från att den bild som målas upp inte nödvändigtvis stämmer; vad tror du bygger förtroende för banksektorn?

– Jag tror att vi måste stå upp för att våra produkter kostar något. 'Det här är våra produkter och tjänster, det här mervärdet får du, det här kostar det.' Det är inte särskilt dyrt att vara bankkund i Sverige. De flesta kunder tycker kort är enklare än kontanter, de flesta värderar möjligheten att kunna låna till en bostad de inte hade haft råd med kontant.

Sedan tycker Rikard Josefson att kompensationsfrågorna i branschen är besvärande på så vis att kunder inte kan känna igen sig i bankernas företrädare.

– Banker är väldigt stora, det är få som identifierar sig med chefen för banken. Det är lite annorlunda med chefen för Ica-butiken; han bor i Nyköping och säger hej till alla när han går på torget. När vi sedan får sådana här skandaler som Panamadokumenterna, då lider alla i branschen av det.

Nu är det mycket tal om digitalisering, även om bankbranschen började sin digitala resa på 90-talet. Vad betyder digitaliseringen för de mindre bankerna?

– Om du är en mindre aktör med ett väldigt nischat erbjudande så finns en distributionskraft som inte fanns förut.

Rikard Josefson

Roll: vd för Länsförsäkringar Bank

Bakgrund: många chefsfunktioner inom SEB

Uppväxt: Lidingö

Fritidsintressen: golf, åka båt, "fanatisk" djurgårdare

Husdjur: hunden Bosse

Kunder älskar digitalisering, älskar appar. Swish är ett jättebra exempel, folk förstår ju inte hur de kunde leva innan Swish kom. På tal om förtroende, så är det väldigt många kunder som inte vet att Swish är byggt av bankerna. Det är rätt korkat av oss att inte tala om det. Där var vi i banksystemet också lite feiga när vi inte tog betalt från början. Att bygga Swish var inte gratis; att drifva Swish är inte gratis. Hade vi tagit betalt hade tillväxten kanske gått lite långsammare, men jag tror de flesta hade tyckt att det vore helt ok.

– Samtidigt säger kunderna att de upplever att digitaliseringen har lett till att banken inte längre verkar vilja ha en relation. Men egentligen är det inte antingen eller, utan både och. Länsförsäkringar startade samma år som internetbanken kom, 1996. Vår största framgångsfaktor är att vi har 130 kontor; det är där kunderna kommer in och blir kunder, sedan gör de allting digitalt. När internetbanken

kom så konsulterna att bankkontoren skulle vara borta inom fem år. Då fanns det runt 2 000 bankkontor, idag drygt 1 600.

Så någon revolution inom bankverksamhet är det inte tal om, anser Rikard Josefson, snarare evolution. För visst utvecklas och förändras förutsättningarna hela tiden. Andra betaltjänstdirektivet, PSD 2, ger externa företag (så kallade betalningsinstitut) tillgång till bankernas kunddata under vissa förutsättningar, vilket öppnar för digital konkurrens på nya sätt.

– Visst finns det utmaningar med det, men pluskontot är större än minuskontot. Det finns jättemöjligheter. Vi jobbar själva ihop med fintechbolag för att stärka våra kunderbudanden. Det som samhället däremot borde tänka på, som inte konsumenten tänker på, är att en del företag som ger sig in i den här värdekedjan mellan banken och kunden, lever i en ganska oreglerad värld, till skillnad från bankerna som är noggrant kontrollerade. Statsmakterna måste nog fundera på om man ska ha en del av värdekedjan som är väldigt hårt reglerad och en som inte är det. En kedja är ju inte starkare än den svagaste länken.

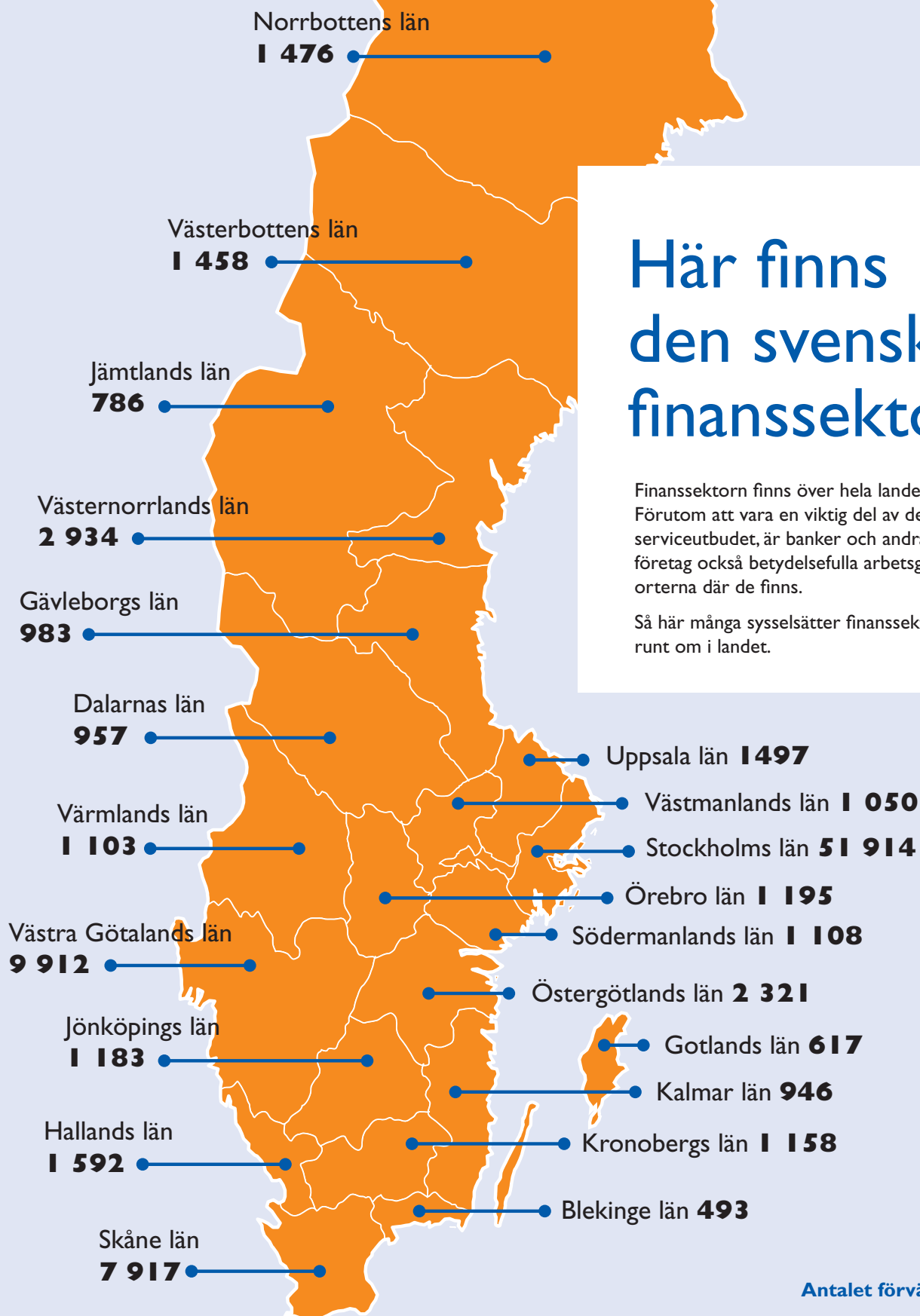
LÄNSFÖRSÄKRINGAR BANK

- Ägs av Länsförsäkringar, som är 23 länsvis förankrade sakförsäkringsbolag. Dessa försäkringsbolag ägs i sin tur av kunderna.
- Fullsortimentsbank, det vill säga erbjuder tjänster som lönekonto, bolån, fondsparande etc

Här finns den svenska finanssektorn

Finanssektorn finns över hela landet. Förutom att vara en viktig del av det lokala serviceutbudet, är banker och andra finansiella företag också betydelsefulla arbetsgivare på orterna där de finns.

Så här många sysselsätter finanssektorn runt om i landet.

Antalet förvärvsarbetande

Källa: SCB, gäller år 2015

Nytt krav på nedskrivningsbara skulder

Riksgälden har publicerat den slutliga utformningen av resolutionsregelverkets krav på nedskrivningsbara skulder, MREL. Jämfört med det förslag som lades fram förra våren har en viss anpassning skett till kommande EU-regler. De svenska MREL-kraven är dock fortfarande avsevärt strängare än de som kommer att gälla andra banker i EU.

■ Enligt resolutionsregelverket ska Riksgälden, om det bedöms nödvändigt för den finansiella stabiliteten, ta kontrollen över en bank som håller på att gå i konkurs. Banken ska i Riksgäldens regi rekonstrueras eller avvecklas på ett ansvarsfullt sätt. För att kunna åstadkomma detta utan att behöva använda skattemedel ställs krav på att banker måste ha tillräckligt med kapital och skulder som kan bära förluster eller omvandlas till aktiekapital. Detta krav benämns minimikrav på medräkningsbara skulder, eller med en engelsk förkortning MREL.

MREL består av två delar – ett förlustabsorberingsbelopp och ett återkapitaliseringsbelopp. Förlustabsorberingsbeloppet utgörs av bankens grundläggande kapitalkrav medan återkapitaliseringsbeloppet är det som krävs för att Riksgälden ska kunna genomföra en resolution. Det innebär att banker som inte anses vara systemviktiga, det vill säga sådana som kan försättas i konkurs utan att

den finansiella stabiliteten hotas, och alltså inte förväntas bli föremål för en resolution, får ett återkapitaliseringsbelopp som är lika med noll. Den stora majoriteten av svenska banker kommer således inte att få ett MREL överstigande det kapitalkrav som de redan har. I dagsläget är det inte klart vilka banker som kan komma att anses vara systemviktiga utöver de fyra stora. Det slås fast av Riksgälden senare i år.

Vid fastställande av MREL tas hänsyn till hur kapitalkravet är sammansatt. Bland annat exkluderas de olika buffertkraven eftersom dessa ska kunna förbrukas innan det kan bli aktuellt att försätta en bank i resolution. Riksgälden ställer sedan som krav att en betydande del av MREL ska täckas av skulder som är efterställda andra skulder, det vill säga sådana där långivaren får betalt efter andra långivare.

Enligt Riksgäldens konsekvensanalys uppgår de fyra stora bankernas emissionsbehov av efterställda skulder till cirka 500 miljarder kronor, vilket kan innebära en merkostnad för de fyra på uppemot 2,5 miljarder kronor per år.

– Bankföreningens bedömning är att de krav som Riksgälden ställer på de stora svenska bankerna är mer långtgående än motsvarande krav som ställs på andra stora systemviktiga banker i EU. Kraven är också tuffare än TLAC, det krav som ställs på de globalt systemviktiga bankerna, säger Johan Hansing.

MREL OCH TLAC

Sedan den finansiella krisen har det globalt och i EU beslutats om åtgärder för att undvika att skattemedel används för att rädda stora banker med problem. Förluster som uppstår ska tas av bankens aktieägare och kreditgivare, istället för av skattebetalarna.

De två nya kraven MREL (för banker i EU) och TLAC (för globalt systemviktiga banker) syftar till att säkerställa att banker har tillräckligt med kapital och skuldinstrument som kan skrivas ned eller omvandlas till eget kapital, för att kunna hantera förluster och återkapitalisera banker.

Även om svenska banker går bra, har de lägre lönsamhet än flera andra branscher i Sverige. Ändå hävdas ofta att bankerna gör ”övervinster”, vilket används som argument för nya regler eller för att beskatta banker hårdare än andra företag. Fakta ger en annan bild av bankernas vinster.

Bankerna gör inga ”övervinster”

■ Bankerna har en central roll i samhället. Utan ett stabilt och effektivt bankväsende har små och medelstora företag svårt att låna pengar till investeringar, fastighetsbolag svårt att finansiera nyproduktion av bostäder och det nybildade hushållet svårt att köpa sin första bostad. Många länder i vår närhet lider sedan många år av att svaga och olönsamma banker inte förmår fylla sina centrala funktioner. Det förlorar hela samhället på.

De svenska bankerna har genom åren visat sig vara bland de mest stabila i världen. Bankerna är väl kapitaliserade, kostnadseffektiva och lönsamma vilket innebär att de har kapacitet att både finansiera investeringar i den reala ekonomin och att investera i en finansiell infrastruktur som håller världsklass. Swish och mobilt bank-ID, som har startats och drivs av bankerna själva, är två exempel på tekniska innovationer som är populära bland kunderna och väcker stort intresse från andra länder.

Den svenska bankmodellen används med framgång även utanför landets gränser. Alla de stora svenska bankerna har betydelsefulla etableringar utanför

Sverige, inte bara i Norden och Baltikum utan även i länder som Storbritannien och Nederländerna. Mer än hälften, 53 procent, av bankernas vinster kommer från utlandsverksamheten. För de fyra stora bankerna härrör 55 miljarder kronor, av den totala vinsten före skatt på 103 miljarder, från andra länder än Sverige. Banktjänster är alltså ett exempel på framgångsrik svensk tjänsteexport.

Bästa sättet att avgöra om vinsten i en bransch är för hög eller för låg är att jämföra med andra branscher. Det gängse vinstmättet, avkastning på eget kapital, för de 40 största företagen på Stockholmsbörsen visar att bankerna legat lägre än genomsnittet fyra av de senaste fem åren. Skillnaderna är inte stora, men slutsatsen är ändå tydlig: banker gör lägre vinster i relation till ägarnas insats än andra stora företag.

Man kan fråga sig på vilka grunder det har etablerats en myt om att bankerna gör ”övervinster”. År 2016 var bankernas genomsnittliga avkastning på eget kapital 11,5 procent, att jämföra med snittet för andra företag som låg på 13,7 procent. Den mest lönsamma banken hamnade på plats 20 bland de 40 största företagen på börsen.

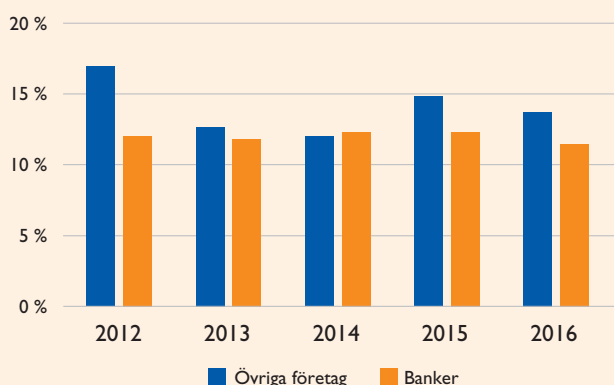
År 2016 var bankernas genomsnittliga avkastning på eget kapital 11,5 procent, att jämföra med snittet för andra företag som låg på 13,7 procent. Den mest lönsamma banken hamnade på plats 20 om vi rangordnar de 40 största företagen. Högt upp på listan finns etablerade och välkända företag som både säljer på export och på den svenska marknaden.

Man kan fråga sig på vilka grunder det tycks ha etablerats en myt om att bankerna gör ”övervinster”. Kanske beror det på okunskap om faktiska förhållanden? Kanske på att bankerna gör stora vinster i kronor räknat, men att man då inte tar hänsyn till att bankverksamhet binder betydligt mer kapital än andra branscher?

I vilket fall är det dags att börja utgå från fakta, och avliva den efterhängsna myten om bankernas vinster, så att debatten kan föras utifrån riktiga utgångspunkter.

Se mer fakta om bankernas vinster på nästa sida.

Genomsnittlig avkastning på eget kapital år 2012–2016, procent.

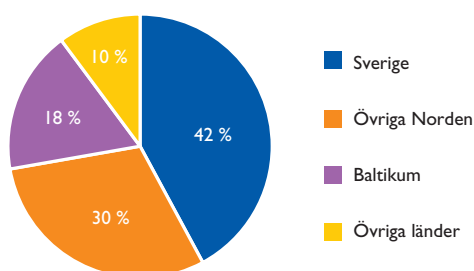
Fakta om bankvinster

De fyra stora bankerna Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank gjorde under 2016 en sammanlagd vinst på 103 miljarder före skatt. Det kan tyckas mycket, men jämfört med andra stora företag på Stockholmsbörsen har bankerna lägre lönsamhet än genomsnittet, mätt i avkastning på eget kapital.

Bankernas verksamhet och vinster fördelat på länder

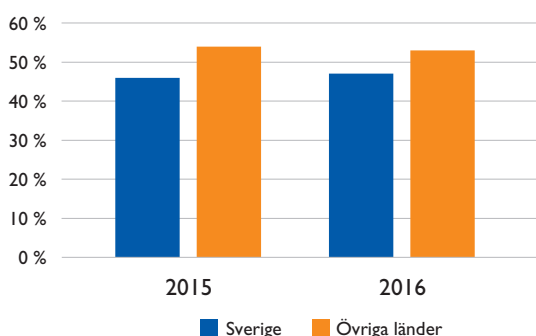
De fyra stora svenska bankerna har omfattande verksamhet utomlands. Av de totalt 73 000 anställda i de fyra bankerna Nordea, Handelsbanken, SEB och Swedbank vid utgången av år 2015 var 58 procent – motsvarande 42 000 personer – anställda i andra länder än Sverige.

Figur 1. Geografisk fördelning av bankernas anställda 2015.

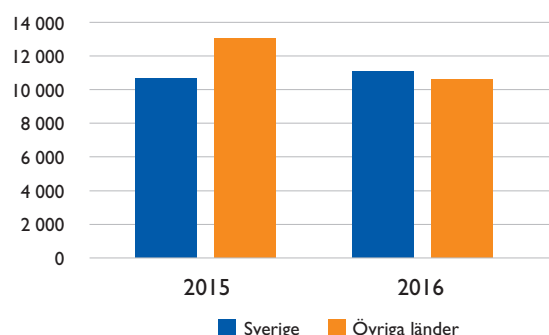
Den stora utlandsverksamheten avspeglas också i hur rörelseresultat och bolagsskatt fördelas mellan Sverige och övriga länder. Av figur 2 framgår att över hälften av de fyra bankernas rörelseresultat såväl år 2015 som år 2016 härrör från verksamhet i andra länder än Sverige.

Figur 2. Geografisk fördelning av rörelseresultat 2015 och 2016.

Figur 3 visar hur mycket bolagsskatt bankerna betalat i Sverige respektive i de övriga länder de verkar i under de två senaste åren. I Sverige är bankerna bland de företag som betalar allra mest skatt. De står för cirka tio procent av all bolagsskatt.

Figur 3. Bankernas bolagsskatt i Sverige respektive övriga länder 2015 och 2016, miljoner kronor.

Branschernas vinster jämfört med andra företag och branscher

Bankernas vinster är stora i kronor räknat. År 2016 uppgick de till totalt 103 miljarder kronor före skatt. Mer än hälften – eller 54,6 miljarder kronor av vinsterna i de fyra stora bankerna kom dock från verksamhet i andra länder.

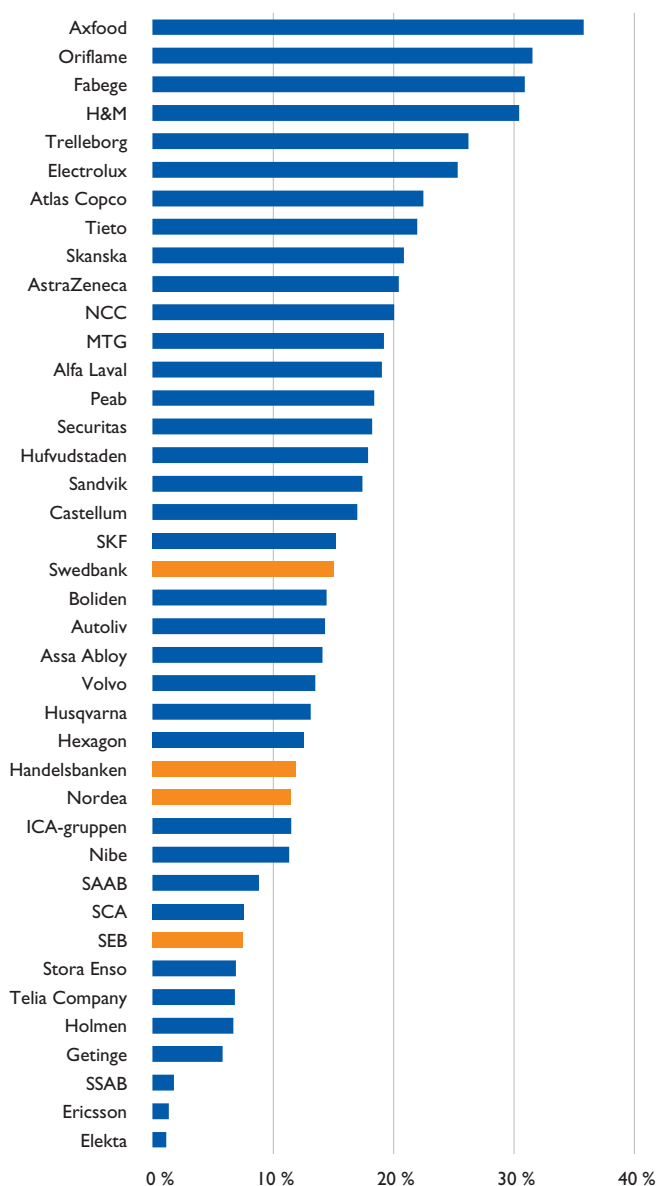
För att på ett rättvist sätt jämföra bankernas vinster med andra länder måste man ta hänsyn till att bankerna har stor omsättning och generellt sett binder mycket mer kapital än vad som är fallet i andra branscher. Bästa sättet att åstadkomma jämförbarhet mellan olika typer av företag och branscher är att utgå från det gängse vinstmåttet avkastning på eget kapital. Där sätts rörelseresultatet i kronor i relation till det kapital som ägarna bundit i verksamheten.

Figur 4 visar avkastning på eget kapital år 2016 för de största företagen på Stockholmsbörsen. Som framgår har de mest vinstrika företagen en avkastning på eget kapital i storleksordningen 30 procent. Den mest lönsamma av de fyra stora svenska bankerna placerar sig på plats 20 om man rangordnar de 40 företagen.

Den genomsnittliga avkastningen på eget kapital för de fyra bankerna var 11,5 procent år 2016. För övriga företag var den genomsnittliga avkastningen på eget kapital 13,7 procent. Motsvarande siffror för år 2015 var 12,3 procent för bankerna och 14,8 procent för övriga företag.

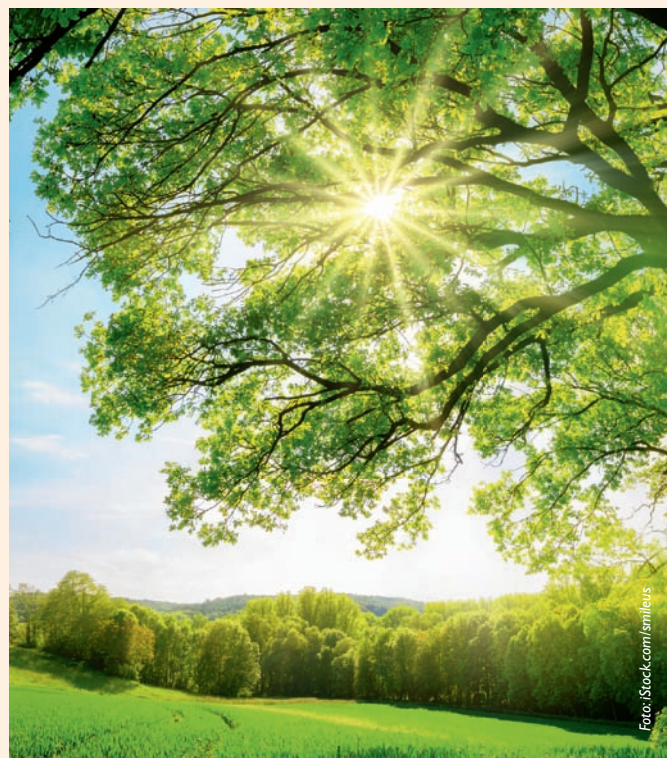
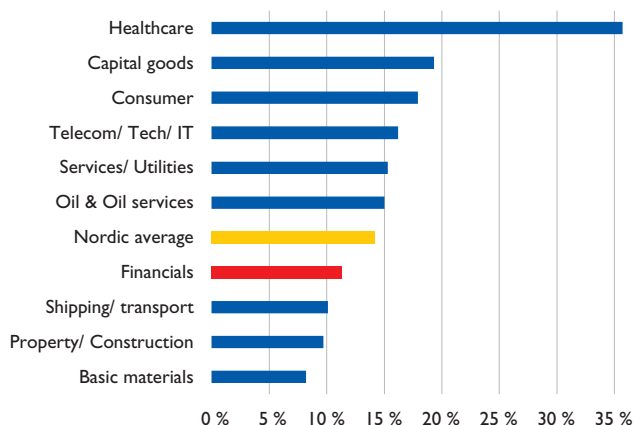
I figur 5 jämförs den nordiska finansbranschens lönsamhet med andra nordiska branscher. Siffrorna visar det tioåriga genomsnittet för avkastning på eget kapital i respektive bransch.

Figur 4. Avkastning på eget kapital år 2016 för de största företagen på Stockholmsbörsen, procent.

Figur 5. Nordiska branschers tioåriga genomsnitt för avkastning på eget kapital, procent.

Källa: SEB Equity research, 2017.

Branschinitiativ kring information om hållbarhet i företagsutlåningen

För att konsumenter lättare ska se hur banken arbetar med hållbarhet i kreditgivningen till företagskunder, börjar några av Bankföreningens medlemsbanker publicera ett särskilt faktablad under april. Det är ett branschinitiativ från Bankföreningen.

■ I faktabladet, Hållbarhetsöversikt – kreditgivning till företag, kommer varje bank att redovisa sin bankspecifika information enligt en gemensam modell. Informationen är redan offentlig och finns bland annat i hållbarhetsrapporter och på webbsidor, men blir genom sammanställningen i faktabladet mer överskådlig och lättare att jämföra.

Faktabladet ska innehålla information om hur banken generellt ser på hållbarhet, och särskilt hållbarhet i sin kreditgivning. Det ska också framgå vilka företagssektorer som banken har lånat ut till. Vilka internationella policys om hållbarhet som banken anslutit sig till samt om banken antagit sektorspecifika riktlinjer (för till exempel energi-sektorn) för sin utlåning till företag ska också redovisas.

Finansinspektionen har uttalat att bankerna bör bli mer transparenta när det gäller hur de beaktar hållbarhet i kreditgivningen till företag. Branschinitiativet är ett led i att uppfylla detta. Mer information om branschinitiativet finns på Bankföreningens hemsida.

Svårt applicera krav på lämplighetsprövning på svenska företag

Förslagen till nya riktlinjer för lämplighetsprövning av bankens styrelseledamöter tar inte tillräcklig hänsyn till att bolagsstyrningsmodellerna ser olika ut inom EU. Det kan därför bli svårt eller i vissa fall omöjligt för svenska företag att applicera kraven, anser Bankföreningen.

■ Det är Eba, den europeiska bankmyndigheten, och Esma, den europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten som har tagit fram riktlinjerna, i avsikt att harmonisera företagens och de nationella tillsynsmyndigheternas tillämpning av kapitaltäckningsdirektivet, CRD IV, och direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID II).

Bankföreningen, som har lämnat in synpunkter på förslaget, har kritik på flera punkter.

– Man har inte i tillräcklig omfattning tagit hänsyn till de olika bolagsstyrningsmodellerna som finns inom EU. Riktlinjerna utgår från ett dualistiskt system med två styrelsenivåer: en övervakande, kontrollerande nivå och en exekutiv nivå, på det sätt man har i Tyskland. I Sverige har vi bara en styrelsenivå. Den höga detaljeringsgraden ger litet utrymme för flexibilitet, vilket gör det svårt och i vissa fall omöjligt

för svenska företag att applicera kraven, säger Åsa Arffman, expert på bolagsrättsliga frågor på Bankföreningen.

Förslaget innehåller också krav på förhandsprövning, det vill säga innan en styrelseledamot kan utses av stämman ska tillsynsmyndigheten genomföra en lämplighetsprövning.

– Ett sådant krav skulle skapa praktiska problem för företagen och förlänga nomineringsprocessen inför stämmorna. Även om myndighetens handlägningsprocess föreslås vara tidsbegränsad finns ingen garanti för att myndigheten kommer att hålla tiden, säger Åsa Arffman.

Riktlinjerna anger också detaljerade kriterier för hur ledningspersonernas kunskaper och erfarenheter, såväl individuellt som kollektivt, ska bedömas. Kriterier för att bedöma anseende, ärlighet, integritet och den tid som de

lägger ned på uppdraget anges också.

– Även om det kan vara berättigat att gå längre i harmoniseringen av tillsynen, saknas en analys som visar att det finns ett faktiskt behov av ett nytt paket med långtgående och detaljerade regler. Inte minst mot bakgrund av det redan finns flera andra regleringar på området. Ytterligare regler ökar komplexiteten och riskerar bli kontraproduktivt.

Kraven på lämplighetsprövning utvidgas till att omfatta vissa nyckelpositioner även om de inte ingår i styrelsen, såsom chefen för de interna kontrollfunktionerna och finanschefen.

– Vi ifrågasätter om kapitaltäckningsdirektivet ger Eba mandatet att reglera lämplighetsprövning av personer utanför styrelsekreten, säger Åsa Arffman.

Behöriga myndigheter förväntas ha införlivat riktlinjerna vid halvårsskiftet.

Svårbegripliga krav i nya ägarprövningsregler

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter för ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning. Bankföreningen som har yttrat sig över förslaget ser behov av förtydliganden.

– Syftet bakom vissa krav är oklart och därför svårt att förstå. Det gäller bland annat att en styrelseledamot ska lämna referenser från arbetstagare personen har haft under sig de senaste sex åren. Det framgår inte varför denna information ska lämnas eller hur den är tänkt att användas, säger Åsa Arffman expert på bolagsrättsliga frågor på Bankföreningen.

Enligt förslaget bör kraven även tillämpas för arbetstagarledamöter, vilket kan krocka med att arbetstagarorganisationernas rätt eller möjlighet att utse representanter i styrelsen inte får begränsas.

– Det uppstår även problem när det kommer till företagets egen lämplighetsbedömning av de enskilda styrelseledamöterna, eftersom de krav på kunskap och erfarenhet som ett företag ställer på sina styrelseledamöter inte heller kan inverka på arbetstagarorganisationernas möjlighet att utse representanter. Det bör därför tydliggöras att arbetstagarrepresentanter inte ska omfattas av företagets lämplighetsbedömning av enskilda styrelseledamöter, säger Åsa Arffman.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft samtidigt som Ebas tekniska standarder kring ansökan om auktorisation av kreditinstitut, troligtvis hösten 2017.

Bankföreningen ifrågasätter behov av nya riktlinjer för intern styrning

Eba föreslår nya riktlinjer för intern styrning, som ska komplettera bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet, CRD IV. Banktillsynsmyndigheten motiverar inte förslaget utifrån något faktiskt behov av förbättring, men redovisar samtidigt en analys av kostnader som nya riktlinjer kan medföra.

■ De nya riktlinjerna innebär att de befintliga kraven i GL44 (benämningen på Ebas riktlinjer för intern styrning som publicerades hösten 2011) kompletteras, genom att ytterligare aspekter införs. GL44 baserar sig på den granskning som CEBS, föregångaren till Eba, genomförde efter krisen 2008. Syftet med GL44 var att ta tag i de brister som då hade identifierats gällande bankernas riskkultur och ledningens tillsyn över företagets verksamhet och riskhantering.

Precis som i Ebas föreslagna riktlinjer om lämplighetskontroll av styrelseledamöter, utgår förslaget från den dualistiska bolagsstyrningsmodellen med två styrelsenivåer, vilket skapar tolknings- och tillämpningsproblem för svenska företag, eftersom bolag här styrs på annat sätt (se artikel på s 16).

Bankföreningen ifrågasätter behovet av nya riktlinjer, och de kostnader de medför. Eba har själv bifogat en analys av potentiella kostnader.

– Eba har inte pekat på några upplevda brister i GL44 eller av dess tillämpning som kan motivera en fullständig revidering av nu gällande riktlinjer, säger Åsa Arffman.

Förslaget innehåller en rad detaljerade krav på hur styrelsen och dess utskott eller kommittéer ska vara sammansatta, där intressekonflikter och kunskaper har fått en framträdande plats.

– På ett generellt plan är det positivt att dessa frågor lyfts. Vad som däremot skapar problem för svenska företag, är om krav ställs på att styrelsen och dess utskott ska vara oberoende av

varandra, eftersom en svensk styrelse har ett kollektivt ansvar och fattar sina beslut kollektivt, säger Åsa Arffman.

Hon pekar också på ytterligare oklarheter i förslaget, bland annat definitioner av olika begrepp och vad en policy ska innehålla. Till förslaget har bifogats en bilaga med aspekter att ta hänsyn till när en policy för intern styrning ska beslutas. I bilagan blandas aspekter som är hänförliga till organisations- och styrningsstruktur med brister som företaget noterat och åtgärder som vidtagits.

– Även om noterade brister och vidtagna åtgärder kan ligga till grund för delar av en policy framstår det inte som rimligt att kräva att missförhållanden ska redovisas i företagspolicyn, säger Åsa Arffman.

Tolkningsproblem med ny dataförordning

I maj 2018 börjar en ny dataskyddsförordning gälla i alla EU:s medlemsländer. Tillsammans med sina medlemmar arbetar Bankföreningen med förberedelser inför det. "Vi ser en rad frågor som kräver svar på hur bestämmelserna ska tolkas", säger Agneta Brandimarti, ansvarig jurist på Bankföreningen.

Agneta Brandimarti,
jurist på Bankföreningen

Tolkningsproblemen rör bland annat vad dataportabiliteten ska omfatta och vad som får göras när det gäller profilering.

Dataportabilitet betyder i det här sammanhanget att en kund ska ha rätt att få ut de (person)uppgifter som denne gett till banken och även få dem överflyttade till ett annat företag, exempelvis en annan bank.

Profilering handlar om en automatisk behandling av personuppgifter för att bedöma en persons personliga preferenser och ekonomiska situation.

För att bidra till klargöranden publicerade den så kallade Artikel 29-gruppen (bestående av representanter från de europeiska dataskyddsmyndigheterna, däribland svenska Datainspektionen) i december 2016 riktlinjer på några områden: dataportabilitet, dataskyddsombud samt rutiner för samarbetet mellan tillsynsmyndigheter. Den europeiska bankföreningen EBF, där de nationella bankföreningarna är medlemmar, lämnade i februari synpunkter på innehållet i riktlinjerna.

Särskilt viktig är riktlinjen om dataportabilitet och vad den ska anses omfatta. EBF framförde i sitt yttrande att Artikel 29-gruppen har gjort en något för vid tolkning jämfört med det som står i förordningen.

– Dessutom har det inte tagits hänsyn till de redan antagna regelverken för den finansiella sektorn som rör betaltjänster, och som i vissa fall berörs direkt av rätten till portabilitet. Det finns också viktiga aspekter kring säkerhet och banksekretess som inte verkar ha beaktats, gällande när bankernas kundinformation ska föras över till andra institut, säger Agneta Brandimarti.

Artikel 29-gruppen kommer under våren också att ta fram riktlinjer om samtycke och transparens för att förtydliga hur förordningens bestämmelser ska tolkas.

I Sverige har Bankföreningen skickat in en framställning till Justitiedepartementet om att implementeringen av dataskyddsförordningen ska genomföras på ett sätt som så långt som möjligt bevarar – och helst förbättrar – förutsättningarna för att bedriva kreditupplysningsverksamhet i Sverige.

– Om kvaliteten på kreditupplysningarna försämrats blir bankernas kreditbedömningar av kunder osäkrare. Det ökar risken i kreditgivning samtidigt som administrationen blir tyngre för både banker och kunder, vilket kan leda till ett högre pris för kredittagarna, säger Agneta Brandimarti.

Nya betalningsregler banar väg för digitalisering

I det allt mer digitaliserade samhället ställs myndigheter och politiker inför komplexa utmaningar, främst genom att försöka skapa regelverk som banar väg för hållbar teknisk utveckling och som samtidigt skapar europeisk välfärd. De nya reglerna för betalningar över internet är ett sådant exempel.

■ I juli 2013 lade EU-kommissionen fram sitt förslag till ett reviderat direktiv om betalningstjänster, PSD 2. Den viktigaste aspekten av direktivet avsåg införandet av tredjepartsleverantörer, så kallade TPP:er. En TPP kommer in mellan betalaren och betalarens konto när en betalning genomförs via nätet. I direktivet anges att en TPP bör regleras som betalningsinstitut och att den ska övervakas av behörig myndighet. Direktivet antogs i januari 2016 och ska implementeras i EU:s medlemsstater senast i januari 2018.

Europeiska bankmyndigheten, Eba, har genom mandat från kommissionen tagit fram ett förslag på teknisk standard. Den ska omfatta kundautentisering och säker kommunikation för att öka säkerheten i betalningsstrukturen. Se mer i artikel på sidan 5.

PSD 2 och Ebas förslag till teknisk standard utgör en betydande del av den pågående digitaliseringen och är regler som kommer att göra stor skillnad för befintlig och kommande betalningsstruktur på internet. Med de nya reglerna kommer den digitala betalningsstrukturen kunna utvecklas till en säker och nyttig infrastruktur för både finansiella företag och för konsumenterna.

Nytt förslag om medbeslutandeprocess

Genom att öka det politiska trycket i medbeslutandeprocessen vill EU-kommissionen att den ska bli mer effektiv och resultatnriktad. När nationella experter förhandlar i ministerrådet och inte har möjlighet uppnå en politisk överenskommelse välkomnar EU-kommissionen medverkan av de nationella politiska organen för att snabbare få resultat.

Christopher Hamilton

Rådgivare i EU-frågor på Bankföreningen skriver här om aktuella frågor i EU.

Den 14 februari föreslog EU-kommissionen en ändring av förordningen avseende kommittéerna, vilka ibland används för att säkerställa ett enhetligt genomförande av EU-regler. Ändringen syftar till att öka insynen och tillförlitligheten i medbeslutningsprocessen vid genomförande av EU:s lagstiftning. Den viktigaste delen av kommissionens förslag är en ändring av röstningsregler i det sista skedet av kommittéerna, vilka ibland används för att säkerställa ett enhetligt genomförande av EU-regler för att säkerställa EU-medlemsstaternas förmåga att uppnå en kompromiss och att därmed fatta ett beslut.

Vidare föreslås en utvidgning av det politiska ansvaret avseende medlemsstaternas offentliggörande av omröstningsresultat i beslut tagna i ministerrådet. Slutligen vill EU-kommissionen se mer engagemang från rådet i det fall överklagandekommittén inte når beslut.

Framtidens EU

Europaparlamentet vill stärka sin roll genom att försöka minska EU-kommissionens institutionella mandat. Parlamentet hävdar det skulle innebära en stor effektivisering av EU och Europa.

Den 16 februari antog nämligen Europaparlamentet tre olika rapporter innehållande möjliga förändringsförslag och justering av ett framtida EU, innehållande förslag avseende den framtida strukturen inom EU:s institutioner, justeringar i Lissabonfördraget samt budgetfrågor rörande euroländerna.

Rapporterna innehåller förslag på hur val till parlamentet ska omstruktureras samt även förslag om nytt arbetssätt för ministerrådet. Nämnvärt är att under debatten i parlamentet argumenterades det återigen för att tillsätta en finansminister och att bilda en tillhörande ekonomisk union. Dock kommer en sådan etablering kräva förändring av befintligt fördrag.

Ordförandeskapet i ministerrådet

Under våren står vi inför stora och viktiga utmaningar som kräver både engagemang och tålmod. Inte minst frågor avseende maktfördelningen inom EU-institutionerna samt att finna gemensamhet kring att skapa europeisk välfärd och politisk balans.

Vårens förhandlingar i ministerrådet drivs av ordförandelandet Malta som den 1 juli lämnar över till Estland. Under hela 2017 kommer ministerrådet alltså att drivas av EU-medlemsstater med små resurser som innehar betydligt svagare positioner inom den institutionella europeiska dialogen. Det kan medföra asymmetri och obalans i beslutsfattandet. EU-institutionerna har här möjlighet att stärka sina positioner och som resultat ge minskad bestämmanderätt för medlemsstaterna i förhandlingar och beslut.

Vi på Bankföreningen kommer att följa utvecklingen av maktfördelningen noga och framförallt engagera oss i för bankbranschen viktiga frågor – små som stora.

Hur kan unga lära sig om privatekonomi?

Elin Helander

Charlotta Bay

Den 27–31 mars genomförs Money Week i drygt 130 länder. Syftet är att rikta fokus mot barn, unga och privatekonomi. I Sverige genomförs ett stort antal aktiviteter av banker, myndigheter och organisationer.

Bankföreningen och bankernas privatekonomer inleder veckan med ett lunchseminarium den 27 mars om ungdomars lärande. Kognitionsvetaren Elin Helander kommer att tala om hur vår hjärna fungerar när det gäller långsiktiga beslut om privatekonomi. Charlotta Bay, forskare i ekonomisk kommunikation, ger sin syn på hur man pratar om ekonomi så ungdomar förstår. Dessutom berättar Sergej Belinski om gamification – hur unga med hjälp av dataspel kan ta till sig ekonomisk kunskap.

Under Money Week anordnar även bankernas privatekonomer tillsammans med Expressen/Dina Pengar en daglig chat. Från tisdag till fredag kommer de att ta upp ämnen som barn och sparande, familjeekonomi och köpa bostad.

Elin Helander, kognitionsvetare, och Charlotta Bay, forskare i ekonomisk kommunikation, är två av gästerna på det lunchseminarium som anordnas av Bankföreningen och bankernas privatekonomer under Money Week.

Svenska Bankföreningen,
Box 7603, 103 94 Stockholm

08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

**PRENUMERERA
PÅ BANKFOKUS
FRÅN SVENSKA
BANKFÖRENINGEN!**

Gå in på Publikationer på
www.swedishbankers.se
eller maila till
info@swedishbankers.se